

Kandelaberen, snoeivorm of noodgreep?

Gekandelaberde Esdoorn

Snoeien is voor een boom altijd een onnatuurlijke ingreep. Dit is zeker het geval wanneer de hele kroon afgezet wordt, zoals dat bij kandelaberen gebruikelijk is. Ingrepen als snoeien hebben effect op de vitaliteit van een boom. Snoeien verkleint het bladoppervlak van een boom, waardoor de voedselvoorziening sterk terugloopt, snoeien doet zeker in het eerste jaar zelden groeien.

Auteurs: Sander Kristalijn en Guido Hamelink, NLadviseurs

Wanneer je een boom kandelabert, zal deze zoveel mogelijk weer uitgroeien tot zijn natuurlijke vorm. Echter hoe ouder de boom, hoe kleiner de kans dat dit herstellend vermogen succes heeft. Je blijft vrijwel altijd de kandelabereffecten aan de boom zien, omdat de gesteltakken uitlopen met veel nieuwe scheuten. In een natuurlijke groei zouden de gesteltakken uitgroeien tot lange, zware takken.

Redenen om te kandelaberen

Vroeger werd kandelaberen van een boom vanuit praktisch oogpunt gezien als een vorm van houtoogst. Tegenwoordig zijn er verschillende redenen om deze ingreep toe te passen. Deze bestaan onder meer uit:

Gezondheidsredenen

Wanneer storm of vergravingen een boom zwaar hebben aangetast en het wortelgestel is aange-

tast, kun je de keuze maken om te kandelaberen. Hier zou de ingreep de redding van de boom kunnen betekenen. Ook bij zoutschade (bijvoorbeeld door teveel strooizout) vindt kandelaberen toepassing. De ingreep voert het teveel aan chlooride in een keer af. Dit is alleen zinvol wanneer de zoutbalans in de bodem weer op het wenselijke peil is.

Noodgreep

Kandelaberen kan ook wanneer de boom in de kroon te groot wordt voor zijn toepassing, of als de boom te veel licht wegneemt. Je ziet tegenwoordig bij (nieuw)bouwprojecten regelmatig dat bomen blijven staan, terwijl er in het ontwerp eigenlijk geen ruimte voor is. In veel gevallen is hier sprake van gebrekkige soortenkennis, of van een fout door een wijziging in het ontwerp. De aangeplante soort is eenvoudig te groot voor het eindbeeld.

Betekenis kandelaberen:

- Het op latere leeftijd afzetten/knotten van gesteltakken
- Het op gelijke afstand afzetten van alle takken, met een minimale afstand van acht maal de takdoorsnede.

WINNING by PERFORMANCE!

UITERST WENDBARE COMPACTTREKKER

Iseki TJ 75

- Totaal gewicht 2.500 kg
- Gewichtverdeling: voor 45%, achter 55%
- 8 traps Powershift transmissie
- Power shuttle
- Airco standaard
- 3 ton hefvermogen
- 4-cilinder Iseki motor, 75 pk
- Compacte bouw

VORMEC B.V. GROENTECHNIEK

Postbus 19 - 8330 AA Steenwijk
Tel. 0521 - 535050 - Fax 0521 - 514095
www.vormec.nl

Woensdag 28 maart 2007

4.300 letselschades door klinkers en tegels!*

AMERSFOORT

Groeiplaatsverbetering van de Nationale Bomenbank helpt dit te voorkomen.

* Bron: Letsel Informatie Systeem 2001 - 2005, Consument en veiligheid

NATIONALE BOMENBANK

Boomverplanting • Verzorging • Onderzoek

Kijk voor meer informatie op
www.nationalebomenbank.nl
of bel (0184) 69 89 89.

Gekandelaberde Lindes

Vormsnoei

Het knotten van bomen en het vormen van bijvoorbeeld leilindes is ook een soort van kandelabereren. In dit geval is het oorspronkelijke doel de boom te verwonden en het reactiehout te oogsten, of te leiden in een gewenste vorm. Niet alle boomsoorten zijn hier goed tegen bestand en kunnen daarom ook slecht reageren op een dergelijke rigoureuze snoei. Vooral bomen op oudere leeftijd zijn niet altijd meer bestand tegen deze ingreep. Soorten die redelijk reageren op deze ingreep zijn onder andere de linde, populier, wilg, iep en paardenkastanje. Soorten die slecht bestand zijn tegen deze ingreep zijn de beuk, berk en noot.

Oplossing?

Kandelabereren wordt vaak gezien als een redding voor een boom die zware schade heeft opgelopen door storm of wortelschade, of door ouderdom dermate afgetakeld is dat takken dreigen uit te scheuren. Een vraag die je hier kunt stellen is of kandelabereren wel een echte oplossing is voor deze problemen. Of praten we hier simpelweg over een uitstel van executie? Wanneer je een boom eenmaal gekandelaberd hebt, moet zijn onderhoud ongeveer eenzelfde manier zijn als die van een geknotte boom. Dit betekent eens in de vijf tot acht jaar knotten. Aan deze ingrepen zijn veel kosten verbonden, daarom is het misschien interessant om na te denken of vervangen niet een betere oplossing zou zijn. Enkele voordelen van vervanging ten opzichte van het in stand houden van een oude aftakelende boom met een korte levensverwachting (10 tot 20 jaar) zijn:

- kostenbesparing
- wegname van potentieel gevaar
- potentieel langere levensverwachting van een boom

Nee, tenzij

Binnen het vakgebied lopen de meningen uiteen als het gaat over de toepassing van kandelabereren. Deze mening zorgt in onze ogen voor een gezonde diversiteit en een goede discussie. Waar wel een eenduidige mening over is, is dat kandelabereren alleen moet gebeuren door iemand die zicht heeft op de consequenties van de ingreep. Dit neemt niet weg dat er soms vanuit de overheid of vanuit de publieke opinie ingrepen zijn waarover binnen het vakgebied twijfels bestaan over de waarde en haalbaarheid. Ook bij kandelabereren geldt dat emotionele argumenten vaak even zwaar wegen als de rationele argumenten.

Gekandelaberde cq mishandelde plataan vanwege een nieuw appartementen complex.

Dat een gekandelaberde Linden ook nog iets moois kan worden blijkt uit deze foto.

Sander Kristalijn

Guido Hamelink

De auteurs Sander Kristalijn (s.c.kristalijn@nladviseurs.nl) en Guido Hamelink (g.c.hamelink@nladviseurs.nl) zijn werkzaam bij NLadviseurs. NLadviseurs is een adviesbureau voor natuurbeheer en landschapsoptimalisering. Meer info op www.nladvisers.nl